

**Antoninus Diana Panormitanus, Clericus Regularis, Doctor
Celeberrimus, Coram S. D. N. Alexandro VII. Episcoporum
Examinator, & Sancti Officij Regni Siciliae Consultor,
Coordinatus, Seu Omnes ...**

Diana, Antonino

Lugduni, M. DC. LXXX.

53. An ova, & lactinia sint prohibita sub mortali in ieiunio
Quadragesimali, nisi consuetudo on aliqua Provincia esset in contrarium?
Et an saltem in diebus Dominicis Quadragesimae ova, & lactinia ...

[urn:nbn:de:hbz:466:1-76369](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-76369)

lactis, disp. 1. num. 8. Sanchez in summa, tom. 1. l. 4. c. 11. n. 2. Sa. ver. ieiunium, n. 8. Villalobos in sum. tom. 2. p. 33. diff. 1. n. 7. Valquez in p. 2. tom. 2. disp. 177. c. 6. n. 14. & alij.

RESOL. LIII.

An oua, & lacticia sint prohibita sub mortali in ieiunio Quadragesimali, nisi consuetudo in aliqua Prouincia esset in contrarium?

Et an saltem in diebus Dominicis Quadragesima oua, & lacticia non sint prohibita?

Et quid de Religiosis, qui virtute Cruciate comedunt oua, & lacticia in diebus Dominicis predicta Quadragesima?

Et an sit consuetudo in Religionibus non comedendi oua, & lacticia in Quadragesima, ita vt obliget ad peccatum mortale?

Et notatur quod Leo X. in Bulla incipiente Religionis Zelus, concedit Religiosis S. Iacobi de Spata, & Velez, & S. Marci Legionensis, & eorum familiaribus, & seruitoribus comedere in Quadragesima, & aliis diebus anni de iure, consuetudine, aut iuxta sua statuta, & instituta, aut alias quomodolibet prohibitis butyrum, oua, & alia lacticia, & de consilio vtriusque Medicinam carnes, quo privilegio communicant alia Religiones, &c. & seruat ista Bulla in Conuentu de Velez.

Et tandem queritur, an privilegium perdat per non usum? Ex part. 9. tract. 8. & Misc. 3. Resolut. 67. alius 66.

Opinionem negatiuam Fagundez, Auctores, qui post ipsum scripsere, iam refutauerant, iura de ego illam reprobari in part. 3. tract. 6. resol. 80. & in decalogo reprobat Trullench in Decalog. tom. 1. lib. 1. c. 12. num. 3. Sed nouissime dictam opinionem sequitur Pater Pellizzarius in Manuali Reg. tom. 1. tract. 5. num. 20. 21. & 22. vbi firmat, esum lacticiuorum, quando præcisè in iure communi, non esse sub mortali prohibitu in ieiunio quadragesimali, nisi consuetudo in aliqua Prouincia esset in contrarium; sed non ita facile itatendum est eam consuetudinem obligari sub mortali, quod si dicatur obligare, adhuc non esse certum ea adstringi Regulares. Itaque secundum Pellizzarium, in dubio an talis consuetudo sit introducta cum obligatione peccati mortalis, non solum Saculares, sed etiam Regulares possunt impunè in Quadragesima vesci lacticiis. Sed (ne opinio Fagundez, & Pellizzarij radices figat) hæc omnia reitenda esse puto, & præter Sanchez; Sancium, Tolentium, Nauarrum, Rodriquez, Azorium, Henriquez, Bepam, Lopez, Bonacinam, & Villalobos, quos citauimus in dicta Resolutione 8. affirmatiuam sententiam docent Ioannes V Viggers, tr. de Temperantia, dub. 4. n. 17. Emmanuel Sa. verb. Ieiunium, n. 8. Ludouicus à Cruz, in Bull. Cruciate disp. 1. c. 1. dub. 13. num. 4. Tamburinus de Iure Abbatum, tom. 2. disp. 12. q. 9. n. 5. Ghecius in thesaur. verb. Ieiunium, n. 1. Ioan. de la Cruz, in Direct. p. 1. præcep. 3. art. 4. conclus. 4. Bossius, de Iubilæo, lib. 4. cap. 18. num. 33. Ioan. Henricq. in qq. Pract. sect. 16.

9. 7. Castrus Palauus tom. 4. tract. 25. disp. unica, punct. 8. §. 2. num. 1. qui nominatim Fagundez impugnat, & ait, immeritò hanc sententiam tenuisse, & ex eadem Societate etiam nominatim contra dictum Fagundez insurgit nouissimè doctus Pater Bardi in Bull. Cruciate, p. 2. tract. 3. n. 2. sect. 1. Vide etiam ex Societate Escobati in Theolog. moral. tractat. 1. exam. 13. cap. 1. numero 102. Vide etiam Sanctorium, in constit. Minorum, cap. 3. stat. 13.

2. Probatur nostra sententia præter alias rationes alibi adductas, ex privilegio Bullæ Cruciatæ; nam si lacticia non essent prohibita diebus Ieiuniorum, Pontifex non solum nihil concederet per hoc indultum, sed nec debuisset excludere personas illas Ecclesiasticas; dum autem eas excludit ab indulto comedendi oua, &c. Signum euidentis est, ab ipso Pontifice supponi prohibitionem in iure, atque adeò non supponi solam conuenientiam contineri in capit. Denique, quia sola conuenientia, seu consilium de abstinentia lacticiuorum, non esset sufficiens ad excludendas tot personas Ecclesiasticas ab indulto vniuersali comedendi oua, caseum, &c. Exclusio enim parum, aut nihil operaretur, nam ipsa non obstante possent personæ exclusæ comedere oua; si solo consilio per Sacros Canones astringerentur ad abstinendum ab illorum comestione.

3. Nec obstat dicere cum Pellizzario, & Fagundez in cap. denique, distinct. 4. sic haberi: Par autem est, vt quibus diebus a carne animalium nos abstinemus, ab omnibus quoque, qua sementinam carnis trahunt originem, ieiunemus, a lacte videlicet, & caseo, & ouis. Ergo in dicto textu non continetur præceptum, sed conuenientia quædam, quæ significatur per illam dictionem, Par, quasi dicatur, æquum, seu iustum esse, &c. vt interpretatur Glossa ibidem.

4. Sed ista expositio est prorsus abiicienda, quia Augustinus Episcopus, vt in declaratione notat Glossa, inquitens a Pontifice, an sicuti tempore Ieiuniorum abstinemus a carnibus, ita etiam abstinere debeamus ab ouis, caseo, lacte, &c. Et respondet Pontifex, quod sic; quia sicuti a carnibus ita etiam est abstinendum ab eis quæ sementinam originem ab illis trahunt, & ideo eadem Glossa versic. ab omnibus, sic exponit, quasi dicat ex quo caro prohibetur; ergo, & omnia, quæ de carne procedunt, Pontifex autem in hoc Canone declarat præceptum abstinendi a carnibus in ieiuniis Quadragesimalibus extendi ad oua, & lacticia: proinde sub prohibitione, & præcepto continentur carnes & lacticia.

5. Confirmantur supradicta, ex vsu aliquarum Prouinciarum, in quibus si lacticia comeduntur in Quadragesima, asserunt Doctores, habitatores excusari à fractione ieiunij, ratione consuetudinis ibi introductæ rationabili causa. Ergo apertè sequitur de iure, lacticia in ieiunio quadragesimali esse prohibita, nam si hoc non esset, Doctores, vt esum lacticiuorum excusarent, à mortali in dictis Prouinciis non recurrent ad consuetudinem. Et ita de Belgio, & Germania testatur Lessius l. 4. cap. 2. dub. 2. n. 8. Et Pater Amicus in Curs. Theolog. tom. 5. disp. 5. sect. 16. num. 359. Et Iacobus Marcantinus in qq. Pastor. p. 2. cap. 5. q. 1. Vnde non solum minimè admittendam esse puto hanc opinionem ita absolutè prolatam, sed etiam aliam opinionem Doctorum asserentium, saltem in diebus Dominicis Quadragesimæ, oua, & lacticia non esse prohibita, quam opinionem, falsò, bona eius venia, asserit me docere Ioannes Henricq. in qq. Pract. Section 16. q. 8. nam ego contrarium docui in 3. p. tract. 6. resol. 80. & vt legitibus patet in tract. de Bulla Cruciate resol. 5. loquor de Religiosis, qui virtute Cruciatæ comedunt lacticia in diebus Dom. Ergo falsò Henriquez asserit, sine bulla Cruciatæ licitam esse comestionem lacticiuorum.

Quæ hic est Ref. antecessens §. vlr. & in Ref. seq. & inf. in Ref. § 8. in fine, &

N A
n i a
I. I V V
I I I

sup. in 11. 3. Ref. 7. §. No. scilicet, est; & seqq.

ciniorum in diebus Dominicis Quadragesimæ; nam ego, vt dixi, loquor de Religiosis iumentibus pro die diebus Nullam Cruciatam: Ergo suppono sine illa hoc non esse licitum. Et nostram sententiam tenet Nisignus Dominicanus, Lunionicus à Cruz, Trullenchi, Fernandez de Mourc, Corduba, Villalobos, & alij quibus nunc addo ex Societate Castrum Palaum 11. 4. tract. 2. §. punct. 7. n. 8. Fernandez in instructo Confess. p. 16. docum. 6. §. 1. & Bardi vbi sup. n. 63. Et idem docet deus, & eruditus Iurifconsultus Naibona in Annalibus iuris anno 60. q. 1. n. 4. ubi dicitur qd. ad subba id est

6. Dicendum est itaque contra Patrem Pellizzarium eum ouorum, & lactiniorum esse sub mortali in Quadragesima de iure prohibitum; nec etiam, stando in consuetudine, dubitandum est, illam ad peccatum mortale laicos; & à fortiori Religiosos obligare; ex præsumptionibus, quas ego ex Suarez, Salas, Vviggers, & alijs alibi adduxi, quæ demonstrant talem consuetudinem culpam lethalem inducere; vnde dicta opinio cauendum est, ne in praxim, deducatur, & maxime mihi displicet id quod Pellizzarius asserit, non esse certum in Religiosis consuetudinem non comedendi oua, & lactinia obligare ad mortale; hoc enim bona eius venia puro non esse admittendum, put ea quæ docet Sanctorius in Constitut. Minor. cap. 3. stat. 13.

7. Notandum est etiam hic pro curiosis, quod Pater Ioannes Henriquez in 99. Pract. sect. 16. q. 9. Ioan. de la Cruz, in l. 1. de statu Religios. cap. 6. dubio 22. conclus. 2. obseruant, quod Leo X. in Bulla incipiente, Religiosis zelus, edita sexto Kalend. Iunij anni 1514. concedit Religiosis Sancti Iacobi de Spata, de Veles, & Sancti Marci Legionensis, & eorum familiaribus, & seruitoribus, comedere in Quadragesima, & alijs diebus anni, de iure, consuetudine, aut iuxta sua instituta, aut alias quomodolibet prohibitis, butyrum, oua, & alia lactinia; & de consilio vtriusque Medici etiam carnes. Quo communicant alie Religiones, iuxta dicenda l. 2. c. 4. seruatur ista Bulla in Conuentu de Veles. Ita Cruz. Sed ego non video tale priuilegium apud Regulares in vsu, & quod priuilegium perditur per non vsum, docet Azorius tom. 1. lib. 5. c. 4. quest. 8. Salas de leg. disp. 17. sect. 17. à num. 63. Bonacina disp. 1. quest. 3. punct. 8. §. 1. n. 3. cum alijs; ergo, &c. Verum contrarium docet nouissime visus numquam satis laudatus, & Sapientissimus Pater Dicastrillus de Sacram. tom. 1. tract. 4. disp. 19. dub. 16. mm. 340. Et Castrum Palaum tom. 1. tract. 3. disp. 4. punct. 18. n. 4. asserit hoc esse verum quando priuilegia tendunt in aliorum grauamen; sed quando non redundant in grauamen aliorum; vt v.g. ipse asserit priuilegium comedendi lactinia, probabilis censet numquam perdi per non vsum quantumcumque continuatum; quia nulla est lex statuens hæc priuilegia amitti per non vsum, leges enim statuens priuilegia per non vsum amitti, vt l. 1. ff. de nundinis. & in Regno Hispania lib. 4. tit. 17. p. 3. l. 3. tit. 8. part. 5. loquuntur de priuilegijs quæ in grauamen aliorum cadunt, vt legenti constabit. Ergo non sunt extendenda ad hæc priuilegia. Tum quia restrictio priuilegiorum, & illorum decisio est odiosum; tum quia est diuersa ratio, siquidem in illis, quæ circa aliorum actus versantur, potest dari præscriptio; at in his priuilegijs quæ solam Priuilegiarj actiones respiciunt, nulla esse potest. Ergo, &c. Et ita in hac sententiam cum Palao docet Pontius de marim. lib. 8. c. 18. §. 3. num. 1. & Suarez de legibus; l. 8. cap. 34. num. 16. Sed his non obstantibus, & tali priuilegio non obstante, nolo Regularibus esse auctorem vt possint in Quadragesima lactinijs vesci; sed puto omnino standum vsui & consuetudini contraria; numquam enim tale priuilegium practicum à Regularibus fuisse apertissime patet. Ergo, &c. Dicendum est itaque ex su-

Alibi in t. 6. r. 2. Ref. 17. & in multis alijs eius. Et in Ref. præter lege §. Quoad, &c.

Sup. hoc priuileg. & seq. doct. huius text. in to. 7. tract. 7. Ref. 256. & si placet lege §. eius primæ not. & si leg. §. Ref. & §. eius secundæ annot. doct. repleueris pro contineturibus circa hoc.

prædictis, prohibitum esse de iure, tam Sacularibus quam Regularibus sub peccato mortali eum ouorum, & lactiniorum in ieiunio Quadragesimali, nec opinionem contrariam vilo pacto in praxi admittendam esse existimo.

RESOL. LIV.

An in diebus Dominicis Quadragesima licitum sit comedere oua, & lactinia? Ex p. 10. r. 11. & Milleri Ref. 46.

9. 1. Olim affirmatiuam sententiam docuit Gomez, & Lamas, quos statim aliqui recte impugnarunt. Sed nouissime hanc sententiam, hoc non obstante, docent Escobar de Mendoza in Theol. tract. 1. exam. 17. c. 3. Ioannes Henriquez in QQ. Pract. sect. 26. q. 8. & Machadus tom. 1. l. 2. p. 7. r. 3. dicitur ubi sic ait: Suponiendo pues, que aya obligacion, y precepto que obligue à no comer lactinios en tiempo de Quaresma, segun la opinion referida. Disputa tambien los Doctores, si este precepto ay a lugar no solo en los dias de ayuno de la Quaresma, si no tambien en los Domingos della. Comun opinion es, que si por que las palabras del Texto referido comprenden à qualquiera dia; en que se prohibe la carne. Però más comun que nõ; por que no auiedo obligacion, ni precepto de ayunar los dias de Domingo de la Quaresma, tampoco le ay de abstenerse en ellos de los lactinios. Ita ille; cui adde Martinus de San Ioseph in Morali Confess. tom. 1. l. 2. de Ieiunio r. 4. sic asserentem: Muy probable opinion es la de los que dicen, que en los Domingos de Quaresma se pueden comer hueuos, y lactinios; por que no auiedo obligacion, ni precepto de ayunar los dias del Domingo, tampoco ay obligacion de abstenerse en ellos de hueuos, y lactinios, cuya abstinençia se introduxo por razon del ayuno: donde se echa de ver, que los Domingos de Quaresma no son del ayuno della; es; que en su lugar aya la Iglesia los quatro dias; que ay desde el Miércoles de Ceniza, hasta el Sabato inclusiuo; y los dos que ay desde el Iuenes de la Cena exclusiuo, hasta Palchua. para cumplir los quarenta dias. Y consta del cap. Quadragesima de Consecra. disp. 5. que los dias de Domingo no son quadragesimales; sic ille. Et sanè sententiam Villalobos in Summa, tom. 1. tract. 27. claus. 6. non. 11. dicit non esse dampnamam; & Trullenchi lib. 3. disp. 2. n. 2. asserit non esse improbabilem: Quod etiam dicit Ledouicus à Cruz, in Bullam Cruciatam, cap. 5. dub. 38. num. 5.

2. Sed ego alibi hanc sententiam improbare nunc iterum improbo; & caueant Auctores ne in posterum illam vel absolutè teneant, vel tanquam probabilem admittant. Nam Sacra Congregatio S. Officij, & Sacra Congregatio Indicis, mensibus elapsis, mandarunt, hanc sententiam à quodam libro deleri, vt factum fuit. Et rectè quidem; nam est contra communem sententiam Doctorem, quicquid falsò asserat Machadus vbi supra; & est contra consuetudinem totius Ecclesie. Et probatur hæc opinio ex cap. Denique, disp. 4. vbi est sermo de Quadragesima; & declarat Pontifex, quod in illis diebus, in quibus abstinemus à carnibus, debemus etiam abstinere à lactinijs; non autem dicitur, in quibus abstinemus, sed in quibus abstinemus à carnibus: à carnibus autem abstinemus, non solum in diebus ieiuniorum, verum etiam in Dominicis Quadragesimæ.

3. Nec obstat dicere ex dicto capite, quod dies Dominicis intrà Quadragesimam, non sunt dies abstinentie, vt ibi dicitur, (qui de abstinentia subtrahti sunt) igitur abstinentia, quæ in Quadragesima præcipitur

TO. II